

ŠIBENSKI list

ŠIBENIK
srijeda,
13. listopada 1954.
Izlazi tjedno
God. III. Broj 113
Cijena 10 dinara

ORGAN SOCIJALISTIČKOG SAVEZA RADNOG NARODA ZA GRAD I KOTAR ŠIBENIK

Plenum Glavnog odbora Socijalističkog saveza Hrvatske

Socijalistički savez treba da bude pokretač prosvjetnog i kulturnog rada u našim selima

U Zagrebu je prošlih dana održan plenum Glavnog odbora Socijalističkog saveza radnog naroda Hrvatske. Plenum je raspravljao o prosvjetnom radu na selu, o čemu je podnio referat drug Slavko Komar i o nekim problemima samouprave u općini i kotaru, o čemu je referirao drug Nikola Sekulić.

Zbog osobite važnosti tretiranih problema donosimo u izvadcima oba referata.

U svom referatu drug Komar istakao je, da raspravljajući o prosvjetnom radu na selu nalaze više razloga. Pored ostalog sve veća orijentacija naše socijalističke privrede na razvijanje poljoprivrede i preradivačke industrije, što već sada dolazi do izražaja, a u idućim godinama posvetit će se još veća pažnja podizanju poljoprivredne proizvodnje i produktivnosti rada, razvoj komunala i društvenog samoupravljanja, socijalističkih odnosa i uopće napredak na selu ne može se zamisliti bez većeg i bržeg prosvjetnog i kulturnog rada s određenim ciljevima. Ako se k tome još uzme u obzir, da velik broj radnika iz industrijskih centara živi na selu i da se selo sve više uključuje u socijalističku izgradnju, nužno je, da značaj rada na kulturnom, zdravstvenom i prosvjetnom polju na selu treba da se razlikuje od dosadašnjeg.

Pošto je istakao, da se mreža školstva širi i da se javljaju nastojanja za povećanom prosvjetnom aktivnosti na selu, drug Komar je rekao, da bi ovaj plenum trebao biti pokretač dobro pripremljenih akcija u idućem periodu i da bi trebao raspraviti konkretne probleme s tog područja. Na kongresu Socijalističkog saveza Hrvatske i inače se isticala uloga, koju on ima u razvijanju kulturno-prosvjetnog rada. SSRN po svojim općim stavovima pomaže razvitak kulturno-prosvjetnog rada — rekao je drug Komar — ali ono, što nedostaje, jest konkretna akcija i borba protiv negativnih pojava na tom području. Rijetko se međutim dešava, da kotarski odbori SSRN raspravljaju na svojim sjednicama o pojedinim pitanjima kulturno-prosvjetnog rada na selu. Kao primjer dobrog rada, drug Komar istakao je Kotar Pulj, gdje je organizacija Socijalističkog saveza razvila zajedno s prosvjetnim radnicima znatnu aktivnost na tom polju, pa su zbog toga i postignuti dobri rezultati. Ali, u kotarima, koji imaju iste ili bolje uvjete od Pulske kotara, taj rad je vrlo slab.

Drug Komar je u daljem izlaganju istakao, da je kulturno-prosvjetni rad uvijek uzak i da se on često svodi na rad pjevačkih društava, kazališnih sekcija ili ogranke seljačke sloge. Ne iskorišćuju se sve mogućnosti, koje postoje kako u materijalnim sredstvima, tako i u kadrovima. Također ni mnogi kotarski narodni odbori ne vode dovoljno računa o kulturno-prosvjetnom radu, tako da je vrlo rijetkad slučaj, da kotarska vijeća ili vijeća proizvođača raspravljaju o borbi protiv analfabetizma, o radu zdravstvenih tečajeva, pitanja knjižnice i t. d. Taj rad prepušten je uglavnom savjetu i aparatu narodnih odbora. U razvijanju tog rada trebali bi se jače angažirati i narodni posla-

nici. Slično stanje je i kod radničkih savjeta, koji se malo brinu o prosvjetnom radu u selima, gdje žive njihovi radnici.

Drug Komar je zatim ukazao na to, da nisu iskorištene sve snage, koje bi mogle sudjelovati u prosvjetnom uzdizanju sela, a da se i sredstva, koja se ulažu, ne upotrebljavaju uvijek najkorisnije. U tom radu trebale bi učestvovati snage različitih organizacija, kao što su radni kolektivi, zadrugne organizacije, naučne stanice i ustanove, razni stručni savezi i udruženja. Kao primjer, drug Komar istakao je prosvjetno i političko djelovanje naprednih studenata na selu prije rata.

Govoreći zatim o raznim oblicima prosvjetnog djelovanja na selu, drug Komar je istakao značajan porast broja škola, kojih sada u Hrvatskoj imade 2.251. Prijelazom na osmogodišnje školovanje, koje će omladini dati osnovna znanja za unapređenje poljoprivrede i poboljšanje općeg kulturnog života pod utjecajem našeg socijalističkog odgoja, imaćemo na selu u školi svu omladinu do 15 godina. Stoga organizacije SSRN treba da posvete pažnju njihovom ostvarenju i osposobljavanju za predviđene zadatke.

Problem nepismenosti ispoljava se u dosta oštroj formi, jer se od 1948. godine broj nepismenih povećao za 0,5 posto, dok se s druge strane borbi protiv analfabetizma posvećuje manja pažnja. Katkada se smatra, da je borba protiv nepismenosti isklju-

čivo zadatak učitelja, dok opet s njihove strane nema uvijek za taj problem punog razumijevanja.

Broj čitaonica u posljednje je vrijeme znatno porastao, ali se ne bilježi, isto takav porast broja čitača i korisnika knjižnica. Knjižnice i čitaonice, trebale bi da budu neka kombinacija prosvjetnog i zabavnog centra, u kojemu bi se slušao radio, igrao šah, održavala predavanja, diskusije i t. d.

Posebnu pažnju u svom referatu drug Komar posvetio je gospodarskom prosvjećivanju. On je rekao, da gospodarsko prosvjećivanje imađe prosvjetniski karakter i svaštarski način rada. Međutim, ono bi trebalo biti povezano sa konkretnim zadacima

Drug Nikola Sekulić

Problemi samoupravljanja u općini i kotaru

Poslije diskusije o referatu druga Komara govorio je drug Nikola Sekulić o nekim problemima samouprave u općini i kotaru. Pošto je u početku svog izlaganja govorio o osnovnim postavkama decentralizacije i društvenog samoupravljanja kao sastavnog dijela našeg socijalističkog razvitka, drug Sekulić je iznio neke probleme, koji se javljaju u vezi s tekućom diskusijom o komunama. On je rekao, da je na stvaranje komunala potrebno gledati s pozicija izgrađene socijalističke demokracije kroz samoupravu radnih ljudi od najneposrednijih, pa do najviših oblika. Često se u diskusijama o komunama govori o ukidanju općina, iako općina u našoj socijalističkoj zajednici može označavati isti termin kao i komunala. S time se stvara utisak, da se pod komunom shvaća nova vlast i nova organizacija vlasti. Međutim, kada se govori o stvaranju komunala, treba imati u vidu, da je ona dalji razvitak našeg socijalističkog društva, i pri tome treba prvenstveno voditi računa, koliko će u novoj općini, odnosno komunali, biti omogućeni demokratski uvjeti učesća građana u njenom upravljanju. U vezi s tim drug Seku-

lić je istakao, da treba više aktivirati zborove birača, koji zajedno s organizacijama Socijalističkog saveza trebaju da budu oslonac organa općine i da vrše utjecaj na njenu politiku. Govoreći zatim o pravima općina, drug Sekulić je rekao, da je centralistička politika pojedinih kotara od mnogih općina napravila samo svoje ekspoziturne vlasti, s neznatnim administrativnim budžetom, tako da je zbog toga interes građana za općinske poslove opao. Naprotiv tamo, gdje je kotar vodio računa o izgradnji općine i njene samouprave, ispoljila se i inicijativa građana i općinskih organa na raznim pitanjima komunalnog života.

Kada se govori o formiranju novih zajednica ne radi se o formalnom osnivanju komunala, o prenošenju kompetencija i teritorijalnim izmjenama, koliko o jasnoj koncepciji jednog stalnog razvitka socijalističke samouprave. Iz tog razvitka organski se javlja potreba za organizacionim, pravnim i teritorijalnim izmjenama.

U daljem izlaganju drug Sekulić je govorio o problemu malih i velikih općina, pa je rekao da iskustvo pokazuje da teritorijalna veličina njihovog područja ne

naše politike na selu, a posebno bi trebalo u toj oblasti posvetiti pažnju zadrugarstvu. Dalji nedostatak gospodarskog prosvjećivanja jest u tome, da njime nisu obuhvaćene žene, koje čine više od polovice seoskog stanovništva. Prva ozbiljna akcija na gospodarskom prosvjećivanju provodi se upravo sada u obliku zadrugne dopisne škole, kojom je obuhvaćeno više od 10.000 zadrugara. Drug Komar je istakao, da i na ovom području prosvjećivanja sela, treba angažirati sve faktore počevši od učitelja i agronoma, pa sve do poduzeća i naučnih ustanova. Također je potrebno osnovati poljoprivredne škole za seljake, u kojima bi oni dobivali opća i specijalna agrotehnička znanja. Budući da kod nas nema državnih organa, koji bi se bavili gospodarskim prosvjećivanjem, drug Komar je predložio, da se osnuju komisije za agrotehničko obrazovanje u kotarima i u republici.

U daljem izlaganju drug Komar je govorio o domaćinskim tečajevima, zdravstvenom prosvjećivanju, radu vatrogasnih društava. »Seljačkoj slozi« i »Prosvjetici« govoreći o štampi i izdavačkoj djelatnosti na selu, drug Komar je istakao, da bi bilo potrebno pokrenuti i jedan tjedni list za selo.

Na kraju svog izlaganja drug Komar je istakao, da bi Socijalistički savez trebao biti organizator i pokretač prosvjetnog rada na selu, a ujedno koordinator i usmjeravatelj svih onih organizacija i snaga, koje na tom poslu rade. On je predložio, da se uspostavi ustanova prosvjetnog sabora, koji bi se sastajao svake godine ujesen i usmjeravao prosvjetni rad na ona pitanja, koja su u određenom periodu najaktuelnija.

može da riješi pitanja, koja tište ove komunalne zajednice. Što se tiče velikih gradova i njihove okolice, ovdje postoje dobri uvjeti za formiranje jedinstvenih ekonomskih cjelina. Snažniji razvitak komunalnog života općine nužno će izazivati potrebe, da se mijenja teritorijalno područje kotara, koje će svakako biti veće od dosadašnjeg, jer će i veći broj općina gravitirati tom području. Ali, stvaranje većih kotara običnim spajanjem sadašnjih kotara i sa sadašnjim funkcijama značilo bi stvarati nova administrativna okružna područja, što bi dovodilo i do centralizma i partikularizma. Drug Sekulić je istakao, da bi stvaranje većih kotara trebalo ići putem suradnje sadašnjih kotara na privrednim, školskim, zdravstvenim i drugim područjima.

Na kraju svog izlaganja drug Sekulić je istakao, da mi ne gradimo komunala kao neku novu formaciju, a da će Socijalistički savez preko aktivnog političkog rada u samoupravnim organima i političkim organizacijama, preko pokretanja svih privrednih i političkih i kulturnih pitanja u narodnim odborima najviše učiniti u izgradnji uvjeta za komunalni razvitak općina.

Plenarni sastanak SSRN

Akcija pošumljavanja u našem gradu

U dvorani MSV održan je u subotu plenarni sastanak Gradskog odbora Socijalističkog saveza. Govorilo se o pripremanju za proslavu 10-godišnjice oslobođenja Šibenika i o akciji pošumljavanja, koja će se organizirati u čast proslave.

Odbor za proslavu je upoznao prisutne o dosadašnjim rezultatima priprema kao i o predviđenom programu proslave. Nakon diskusije zaključeno je, da osnovne organizacije SSRN sa svojim članstvom pruže punu podršku tim pripremanjima kako bi proslava 10-godišnjice oslobođenja Šibenika imala što svestraniji uspjeh.

Zivo se raspravljalo o predviđenoj akciji pošumljavanja, koja će biti organizirana u čast jubilarne godišnjice oslobođenja grada. Na sastancima osnovnih organizacija Socijalističkog saveza raspravilo se se to pitanje. Tom prilikom će se članovima SSRN objasniti značenje pošumljavanja goleti. Od razumnog objašnjavanja, upornosti i umjerenosti rukovodstva osnovnih organizacija uglavnom ovisi odužavljanje članstva na dobrovoljne radove i konačni uspjeh zamišljene akcije. Predviđeno je da akciji pošumljavanja sudjeluju kolektivi većih poduzeća i škole.

Članovi SSRN u Gornjem Danilu uređuju školsku zgradu

Ovih je dana u Gornjem Danilu zapažena primjerna aktivnost članova SSRN na dovršenju školske zgrade. Gradnja škole započela je još 1948. godine, ali nije bila potpuno dovršena. Najviše, trebalo je još da se betonira prizemni hodnik i predsoblje, da se postavi stepenište, izgrade higijenski objekti i t. d. Nastava je ipak održavana, ali je Sanitarna inspekcija u Šibeniku, pošto je ustanovila da zgrada ne odgovara higijensko-tehničkim uslovima, zabranila da se škola otvori u školskoj godini 1954/55. Odjel za prosvjetu NOK-a Šibenik poduzeo je izvjesne mjere za dovršenje škole, ali se kasnije ustanovilo da nema dovoljno novčanih sredstava, tako da je škola u nedovršenom stanju dočekala i ovu školsku godinu.

Odbor SSRN u Gornjem Danilu osjetio je, da će to imati teških posljedica za selo, pa je odlučio da pozove članstvo na dobrovoljni rad za dovršenje škole, uz potreban građevinski materijal i stručnu radnu snagu, što je dodijelio NO kotara. Na ovaj poziv, članstvo SSRN odazvalo se u velikom broju, tako da je 5., 12., 19. i 26. IX., te 10 ovog mjeseca dalo preko 200 radnih dana na dobrovoljnoj bazi. Betoniran je hodnik u prizemlju zgrade, iskopana i uređena jama, iskopana temelj i postavljeno podnožje za ulazno stepenište i t. d. Radovi su još u toku, ali je nastava već počela.

Broj učesnika u ovoj akciji, kao i njihovo oduševljenje za rad svjedoče, da je narod ovog sela svijestan od kolikog je značaja škola za kulturni, ekonomski i ostali napredak. Narodni i ostali napredak. Narodni i ostali napredak. Narodni i ostali napredak. Narodni i ostali napredak.

Prema dosadašnjim pripremanjima pojedinih organizacija, radovi na pošumljavanju su veoma ozbiljno shvaćeni.

Proslava 35-godišnjice SKOJ-a

U sklopu proslave 10-godišnjice oslobođenja Šibenika bit će izvršena i proslava 35-godišnjice osnutka SKOJ-a.

U svim osnovnim organizacijama Narodne omladine bit će upriličeni svečani sastanci, na kojima će rukovodioci bivši, Skojevcu govoriti o radu SKOJ-a na našem terenu.

14. o. mj. u 17 sati izvršit će se polaganje vijenaca na spomen ploči u ul. 12. kolovoza 1941. i na kući u Docu, gdje su u borbi s talijanskim fašistima junački poginuli članovi Mjesnog komiteta SKOJ-a. Osim toga, 17. o. mj. u Drnišu će se položiti vijenci na mjesto, gdje su 1941. godine strijeljani naši prvoborci.

Ostale kulturne i sportske priredbe, koje će se održati u čast 35-godišnjice SKOJ-a, bit će uklopljene u program proslave oslobođenja Šibenika.

Kao najaktivnije treba istaknuti Franu Grubišića, Antu Mišuru, Boška Kljaića, Antu Kljaića, Peru Vučenovića, Simu Raka, Milenku Klisović, Milenku Klisović Jakovljevu, Blagdu Raka, Kljaić Marka, Ivu Klisovića, te Ćirila Vuksića, Spahija Cvitu, Antu Klisovića i Duju Vuksića. Treba posebno istaknuti druga Petriju Vinka, predsjednika NOO Šibenik-vanjski, koji nam je dao veliku pomoć u našem nastojanju i sam učestvovao na dobrovoljnom radu, te Panjku Nikolu, načelnika odjela za prosvjetu NOK-a i Banizon Antu, tehničkog rukovodioca radova, koji su također dosta učinili za uspjeh ove akcije i učestvovali na dobrovoljnom radu.

Ante Grandić

Politička konferencija u tvornici Lozovac

Jučer je sindikalna podružnica u Tvornici aluminijske u Lozovcu organizirala za svoje članstvo političku konferenciju za koju je vladao velik interes.

Preko 180 radnika je pažljivo pratilo izlaganje drugova Ive Družića, direktora tvornice i Srećka Bijelića, sekretara tvorničkog komiteta SK. Oni su prisutnim radnicima objašnjavali aktualne političke događaje u svijetu s posebnim osvrtom na sporazum o Trstu. Osim toga bilo je riječi o Balkanskom sporazumu i njemačkom problemu.

Prisutni su izrazili želju, da se sastanci sličnog karaktera što češće održavaju.

Politički pregled Povodom sporazuma o Trstu

Londonskim sporazumom o tršćanskom pitanju s jugoslavenske strane je učinjeno sve, da bi se raskrčio put poboljšanja odnosa između Jugoslavije i Italije, da bi se učvrstio mir u ovom dijelu Evrope. Tomu cilju naši narodi su pridonijeli velikom žrtvu. Ali realno ocijenjujući to je najbolje rješenje koje se danas moglo postići.

Sporazum je snažna potvrda dosljedne i strpljive miroljubive politike naše zemlje.

Krivnjom velikih sila bio je stvoren STT i time učinjena nepravda našim narodima. STT nije nikada bio ostvaren. Tu situaciju koristile su velike sile u međusobnim blokovskim obračunavanjima i uvijek na našu štetu. Zapadne sile priznale su Italiji »pravo« na čitav STT, što je bilo u suprotnosti sa mirovnim ugovorom, koji su potpisale. Takav stav pothranjivao je apetite talijanskih imperijalističkih i iredentističkih krugova i oni su ohrabreni pozivali i za drugim našim krajevima. To je stvaralo smutnju u odnosima između naše zemlje i Italije i sprječavalo da se uspostave normalni odnosi i osigura mir u ovom dijelu Evrope. Devet godina naša se zemlja energično suprotstavljala takvoj politici talijanskih imperijalističkih krugova i velikih sila strpljivo dokazivajući, da to pitanje treba međusobno da riješe Jugoslavija i Italija, i podnoseći konstruktivne prijedloge. Umjesto razuma došla je prošle godine angloamerička odluka u Trstu, ustvari diktat našim narodima. Mi smo to dostojanstveno odbili. Pred našom odlučnošću da ne pokleknemo zapadne sile morale su odstupiti od te odluke i pokušati naći razumno rješenje. Pobjedilo je načelo, koje smo stalno isticali, a to je: da oni to pitanje ne mogu rješavati bez nas. Samo na toj osnovici bio je moguć sadašnji sporazum. Praktičnim priznanjem tog načela zadan je odlučan udarac angloameričkoj odluci o Trstu.

Sadašnjim sporazumom o Trstu Velika Britanija i USA obavezale su se da ne će podupirati ni talijanske ni jugoslavenske daljnje zahtjeve u vezi sa bivšim STT. U ljanjskoj angloameričkoj odluci toga nije bilo i zato su talijanski imperijalistički krugovi davanje zone A bili shvatili samo kao prvi korak ka zahvatanju i zone B, i drugih naših krajeva. Danas naprotiv, iako malen dio zone A pripojen je zoni B koja je pripala Jugoslaviji.

U angloameričkoj odluci nije

bilo ni spomena o pravima Slovenaca i Hrvata u Trstu i okolnim naseljima. Sada su ta prava priznata i Italija se obavezala da će ih poštovati, da će u Trstu podignuti novi slovenski dom (jer su fašisti još 1920. g. zapalili tamošnji slovenski dom) i dati još neke zgrade za domove. Naš živalj u svemu se izjednačuje sa talijanskim. Time je stavljena prepreka denacionalizatorskoj politici prema Slovenima i Hrvatima. Iste obaveze imamo i mi prema talijanskom živilju u našoj zemlji. No mi kao socijalistička zemlja to od prvog dana svoga postanka provodimo u život.

Sporazumom su priznati i interesi naše zemlje u tršćanskoj luci.

Postoje ozbiljni razlozi da se vjeruje, da će se talijanska strana držati sporazuma. Mnogi znaci ukazuju da u Italiji počinje duvati novi, povoljniji vjetar u njihovoj politici prema našoj zemlji. I sam sporazum je dokaz tomu. Sovinistička vika neofašista i kominformista protiv sporazuma doživljava poraz. Tamo se afirmiraju snage koje su za realniju politiku na Jadranu, koje sve više uviđaju da je megalomanska i imperijalistička politika prema našim narodima štetna za Italiju, a da je politika dobrih odnosa i suradnje na ekonomskom, političkom i kulturnom polju nesumnjivo korisna. Događaji će pokazati kako će se razvijati talijanska politika u vezi s ovim sporazumom. Težeći razvijanju dobrih odnosa, mi ostajemo oprezni.

Dosljednja svojoj miroljubivoj politici naša zemlja nema razloga da odbija ili potkopava takav razvitak dobrih susjedskih odnosa između nje i Italije. Naprotiv, ona će pozdraviti svaku inicijativu s talijanske strane u tom pravcu, a i sama će je za to davati. Naši narodi su i dali novu žrtvu da bi se razvili odnosi suradnje između nje i Italije, da bi se učvrstio mir u Evropi i svijetu. Takva politika naše zemlje i do sada je dobijala priznanje, osobito od iskrenih miroljubivih snaga u svijetu. I sada nam se odaje priznanje za postignuti sporazum o Trstu, jer naša zemlja i njime bjelodano dokazuje, da nema pitanja, koje se na miroljubiv način ne bi moglo riješiti. A takav primjer i takva politika u današnjem svijetu mnogo znači, posebno u Evropi koja traži put da njene narodi prebrode stare suprotnosti i razmirice i krenu politikom, koja će presudno utjecati na njeno blagostanje i mir u svijetu.

UZ 10-GODIŠNJICU OSLOBOĐENJA ŠIBENIKA

CRTICE IZ NOB-e

Trećeg studenoga ujutro oslobodile su jedinice I. dalmatinske proleterske brigade Šibenik. Dok je grad oduševljeno slavio svoje konačno oslobođenje, dotle su jedinice I. dalmatinske proleterske brigade u zajednici sa ostalim jedinicama XXVI. divizije vodile tešku borbu sa Njemcima u predjelu Trtra.

Bilo je nešto oko 12 sati, kad smo poslije višesatne borbe uspješno stjerati Nijemce na uzani prostor pod Trtrom. Nekoliko stotina neprijateljskih vojnika našlo se u bezizlaznoj situaciji. Jedna brigada XXVI. divizije uspjela je nakon veoma teških borbi da zauzme Trtar i da na taj način presječe Nijemcima otpusnicu prema Drnišu. Neprijatelj je poduzimao očajničke protivnapade, nastojeći da se, bez obzira na žrtve, probije prema Drnišu. Oko 14 sati jedinice I. dalmatinske pripremale su

posljednji napad. Zadatak je bio: neprijatelja uništiti ili zarobiti. Na dani znak naše jedinice su krenule u napad, potpomognute snažnom minobacačkom vatrom. Metar po metar približavali su se naši borci neprijatelju, koji je još uvijek pružao žestok otpor. Ali naša ubistvena vatra učinila je svoje. Otpor neprijatelja je znatno oslabio. Iako su imali ogromne gubitke, Nijemci se još nijesu htjeli predati. Tada su naše jedinice izvršile juriš i nakon kratke, ali teške borbe, većina neprijateljskih vojnika bila je uništena, a nekoliko desetina se predalo.

Naši gubici u toj borbi bili su neznatni, dok je neprijatelj imao nekoliko stotina poginulih.

***

Šibenik je oslobođen. Nekoliko partizana vodi grupu zarobljenih četnika. U njemačkim i talijanskim dronjcima sa velikim i za-

Obavijest

Obavještavaju se svi učesnici Narodnooslobodilačkog rata iz grada i kotara Šibenik, a koji žive izvan tog područja, da će se 3. studenog o. g. svečano proslaviti 10-godišnjica oslobođenja našeg grada i kotara. Svojim prisustvom uveličajte proslavu te značajne godišnjice!

Mole se oni drugovi i drugarice, koji posjeduju fotografije iz NOB-e, a odnose se na oslobođenje grada i kotara, da ih hitno pošalju Gradskom odboru SSRN Šibenik, ul. »Borisa Kidriča«, radi organiziranja prigodne izložbe.

Odobor za proslavu

DOBAR ULOV SPUŽAVA

Ovogodišnja sezona u pogledu ulova spužava je u posljednjih 10 godina najbogatija. Do danas 7 ekipa poduzeća »Spuzvar« ulovilo je preko 4000 kg spužava.

Interes za spužve svakog dana sve više raste, te nema sumnje da se ne će moći udovoljavati potražnjama, prema dosadašnjoj proizvodnji. Tokom godine izvezeno je na vanjsko tržište preko 1300 kg. Od toga najviše je izvezeno u Zapadnu Njemačku. Do kraja godine prema narudžbama predviđa se za izvoz još 500 kg.

Poduzeće namjerava tražiti od Narodne banke investicioni kredit u iznosu od 50 milijuna dinara. Traženi kredit utrošit će se za nabavku novih osnovnih sredstava: motora, kompresora, zatim za konačnu podmiru denacionaliziranih sredstava i gradnju jedne stambene zgrade.

Ovogodišnja sezona približuje se kraju. Još jedno-dva putovanja pa će prestati krstarenje »lovaca« duž Jadrana, kada će opet veseli, puni poleta u ožujku krenuti na lov.

S. G.

ELEKTRIFIKACIJA KRAPNJA

Već nekoliko godina Krapljani rade na elektrifikaciji mjesta. Glavna zapreka na tom putu je bila nabavka podvodnog električnog kabela. Godinama mještani muku muče kako da riješe taj problem.

Pred izvjesno vrijeme saznalo se da JRM raspolaže s kabelom koga oni ne upotrebljavaju.

Odbor za elektrifikaciju mjesta obratio se komandi JRM molbom da dođe ususret, na što je ova donijela pozitivno rješenje. Očekuje se za koji dan da će biti postavljen kabel u more.

Troškove oko nabavke kabela snosi poduzeće »Spuzvar«.

Nabavkom kabela riješen je glavni problem na putu elektrifikacije Krapnja.

S. G.

Povodom slikarske izložbe

Cate Dujšin - Ribar

Izložba u MSV od 21. - 29. o. mj.

Cata Dujšin-Ribar

U okviru proslave 10-godišnjice oslobođenja našeg grada i kotara u Šibeniku će biti priredeno nekoliko slikarskih izložbi. Tako će samostalno izlagati

svoje radove (ulja i crteže) poznata umjetnica Cata Dujšin-Ribar, čija će izložba biti otvorena u velikoj dvorani Mjesnog sindikalnog vijeća, a trajat će od 21. do 29. o. mj.

Umjetnica Cata Dujšin-Ribar studirala je slikarstvo na Zagrebačkoj akademiji kod profesora Babića i Miše, koji su njenom prirodnom talentu dali pravi smjer i školu. Studij na akademiji je često prekidano zbog materijalnih teškoća. U to vrijeme, iako još čak akademije, drugarica Cata je odlučila da priredi samostalnu izložbu i to u vlastitom ateljeu. Zbog slabih materijalnih prilika slikarica nije mogla ni pomisliti na održavanje izložbe u nekom renomiranom salonu.

Stampa je tu prvu izložbu primila veoma pozitivno. Tako je,

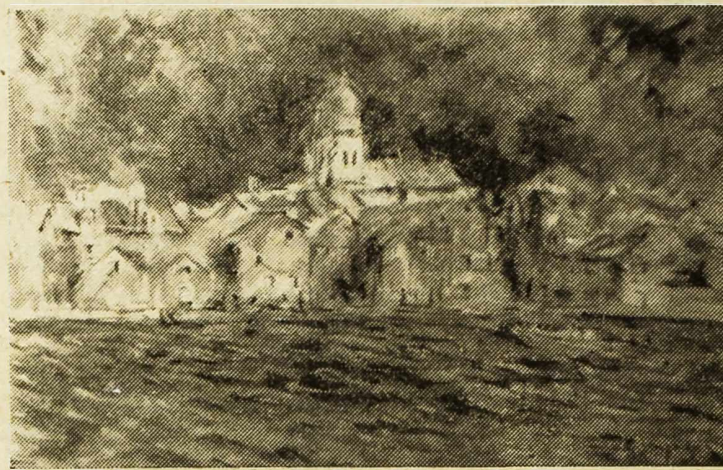
između ostalog, rečeno, da je ukusno i jednostavno aranžirana izložba prikazala radove vrlo talentirane umjetnice. Po nekim od izloženih slika moglo bi se misliti da su to radovi starijeg slikara po svojoj zamisli, obradbi, izvedbi i snažnom zahvatu, a ne mlade slikarice. Osim toga, da se opaža snažna ruka u portretiranju, a neki portreti da su pravi psihološki studij, kao i to da se na svim njenim radovima zapaža solidno znanje crtanja, koje moderni slikari gotovo zaboravljaju.

Nakon te prve skromne, ali uspjele izložbe, zaredale su i druge. Prije rata Cata Dujšin-Ribar održala je 7 izložbi: tri u Zagrebu, dvije u Splitu, i dvije u Londonu. No, slikarica nije zanemarila ni svoj studij. Iako s vrlo skromnim sredstvima, ona obilazi pariške i londonske galerije, gdje kopira stare majstore, u Parizu Rembrandta i Fragonarda, a u Londonu Van Dycka i El Greca. Te kopije izlagala je Cata Dujšin-Ribar s velikim uspjehom i na svojim samostalnim izložbama.

Iz ozložbe u izložbu kritika je sve pozitivnije ocjenjivala radove Cate Dujšin-Ribar. Kritika je osobito isticala njene portrete, te kaže, da je umjetnica najznačajnija upravo na tom području.

Nakon oslobođenja Cata Dujšin-Ribar održala je nekoliko samostalnih izložbi u Zagrebu, i Beogradu. Sve te izložbe kritika je primila veoma toplo i pozitivno.

Uskoro će i naši građani imati prilike da vide izložbu rado-

Cata Dujšin-Ribar:

Vodice

Izložba mladih slikara i kipara

U čast 10-godišnjice oslobođenja grada i kotara grupa slikara i kipara članova ULUH-a priredit će u Šibeniku skupnu izložbu.

Svoje radove izložit će ovi umjetnici:

Brešić Vjekoslav, Akademiju likovnih umjetnosti diplomirao 1951. godine. Izlagao je

Rad Narodnog odbora Isticanje zastava

Prošlih dana održana je u dvorani MSV, sjednica NO-a gradke općine na kojoj je izglasano nekoliko odluka i rješenja. U početku sjednice podmišlet je polugodišnji izvještaj Inspekcije tržišta na koji ćemo se opširnije osvrnuti u idućem broju. Između ostalog, donijeta je odluka o izmjeni i dopunama društvenog plana i budžeta za 1954. godinu, a izmjenjena je i dopunjena odluka o osnivanju stambene zajednice.

Odbornici su na sjednici jednoglasno donijeli odluku, kojom se zabranjuje igranje »mure« na području grada. Ta nekulturna igra zabranjena je u svim javnim lokalima, na svim javnim mjestima, kao i u privatnim podrumima, otvorenim baštama i dvorištima na području Narodnog odbora gradske općine. U toj odluci je naglašeno, da su za njeno poštovanje odgovorni ne samo igrači već i poslovođe lokala, odnosno vlasnici, podruma, bašta i dvorišta.

Pozdravljena je i odluka o obaveznom isticanju državnih zastava prigodom državnih i narodnih praznika. Zastave su dužne isticati sve javne, industrijske, trgovačke i stambene zgrade, koje su uključene u stambenu zajednicu na području NO-a gradske općine.

Na kraju sjednice izabran je Gradski odbor PAZ-a.

u Zagrebu, Osijeku i nekim drugim mjestima.

Despot Ante, Akademiju završio je 1948. godine. Izlagao je na svim izložbama Udruženja likovnih umjetnika. Bio je čak na akademiji prof. Kršinića.

Janež Željko, Akademiju završio je 1941. godine. Izlaže na svim izložbama ULUH-a. Ima: je samostalnu izložbu. Sada je suradnik majstorske radionice kipara Frane Kršinića.

Ivančić Ljubo, godine 1951. završio Akademiju likovnih umjetnosti. Ove godine imao je vrlo uspješnu samostalnu izložbu u Zagrebu. Izlagao na saveznoj izložbi u Dubrovniku.

Josip Roca, Akademiju likovnih umjetnosti završio 1950. godine. Imao samostalnu izložbu 1953. godine u Zagrebu. Izlagao na svim ULUHovim izložbama. Ove godine kao slikar-grafičar izlagao na saveznoj izložbi grafike u Beogradu, gdje su mu radovi izabrani za ovogodišnju međunarodnu izložbu u Veneciji (Bijenale).

Ružić Branko završio Akademiju 1948. godine. Pored slikarstva studirao je kiparstvo. Izlagao je radove na svim izložbama Udruženja likovnih umjetnika Hrvatske i na nekim savezima izložbama. Imao je svoju samostalnu izložbu u Zagrebu. Sada je profesor na učiteljskoj školi u Zagrebu. Ovoga ljeta izlagao je na saveznoj izložbi u Dubrovniku.

U TJEDNU POSUMLJAVANJA POMOZIMO KOD SADNJE I OBNOVE MLADE SUME!

SMANJIMO SIVE POVRŠINE KRŠA I GOLETI OKO NASEG GRADA

U TJEDNU POSUMLJAVANJA, POMOZIMO AKCIJU SSRN NA SADNJI I OBNOVI SUME!

Cata Dujšin-Ribar
Ivo Lola Ribar

va Cate Dujšin-Ribar i da preko nje upoznaju rezultate koje je ova naša umjetnica postigla u svom bogatom razvoju.

Skupština Udruženja nastavnika i profesora

U ponedjeljak 11. o. mj. održana je u prostorijama Kluba prosvjetnih radnika »Vinko Maglica« redovna godišnja skupština Udruženja nastavnika i profesora za grad i kotar Šibenik. U referatu, koji je održala prof. Mara Zložilo, iscrpno je izmijenjen rad Udruženja u protekloj školskoj godini. Nakon višesatne diskusije, u kojoj je učestvovao veći broj prosvjetnih radnika, izabran je novi upravni odbor od devet članova. Odlučeno je, da se na prvoj sjednici novog upravnog odbora izvrši konstituiranje. Na kraju je upućen telegram Zemaljskom odboru Udruženja nastavnika i profesora Hrvatske.

Iscrpniji izvještaj s ove uspjele skupštine objavit ćemo u idućem broju.

Šibenik kroz tjeđan

Narođno kazalište

Četvrtak, 14. X. — ZAJED-NIČKI STAN — komedija od N. Dobrićanina.

Subota, 16. X. — CLIVIA — obnovljena opereta od N. Do-stala.

Nedjelja, 17. X. — VOIPO-NE — komedija od B. Jonso-na. Početak predstava u 20 sati.

Kinematografi

SLOBODA: premijera američ-kog filma u bojama — PO-VRATAK NA BROADWAY — Dodatak: Filmske novosti br. 38. (do 17. X.)

TESLA: zatvoreno radi restau-riranja.

IZ MATIČNOG UREDA

ROĐENI

Neven, sin Jure i Karme-le Plepel; Nancy, sin Josipa i Edi-te Nemčić; Marija, kći Stipe i Stane Sarin; Jadran, sin Vladi-mira Ercega i Nede Krnčević; Siniša, sin Petra i Vice Grubi-šić; Ivica, sin Sime Lovrića i Rozalje Cipitelo; Frane, sin Mate i Nede Modun; Radmila, kći Ovitka i Janje Vulinović; Mi-roslav, sin Mate i Sonje Bošnjak; Merima, kći Ivani i Amerke Ses-tan; Boško, sin Marka i Tonke Bagić; Anka, kći Petra i Milke Grubišić; Rudolf, sin Roka i An-delke Mrša; Ljiljana, kći Frane i Danke Slavica; Branko, sin Jezdimira i Kate Radonić; Ro-sanda, kći Ante i Jerke Perković i Miroslav, sin Ante i Luce Pa-pak.

VJENCANI

Klarić Nikola, službenik — Karadole Milka rođ. Dimić, ku-harica; Matešić Tomislav, tokar — Olivari Milka, radnica; Stoj-ković Rudolf, poručnik JRM — Friganović Jasminka, tehničar; Antulov-Fantulin Mate, konobar — Grubelić Mihovilka, domaćica i Janjić Marko, mesar — Vuli-nović — Zlatan Srbišlavka, do-maćica.

UMRLI

Reljanović Joso pok. Pavla, star 79 god. i Torić Marija rođ. Car, stara 52 god.

g r a d s k e v i j e s t i

Više brige za zajednička dobra

Poznato je stanje sa stambenim prostorom u našem gradu, i to da dosadanje nerješeno stambeno pitanje zadaje dosta muka odgovornima u Narodnom odboru. Većinu stambenih zgrada u

gradu su sagradila naša gradevinska poduzeća »Rad« i »Izgradnja«, uz mali izuzetak privatnici.

Stanje tih zgrada, iz raznih razloga ne odgovara potrebama ukućana bilo da su nedovršeni, bilo što su nekvalitetno izvedeni, u prvom redu obrtnički radovi.

Potrebno je običi zgrade na Križu vlasništva Uprave luka i skladišta Šibenik, o čemu i želim u ovim retcima reći nekoliko riječi. Vanjski izgled tih zgrada, kojih ima četiri, u potpunosti se razlikuju od pete zgrade vlasništva T.L.M. »Boris Kidrič« - Šibenik, koje sve zgrade je sagradilo gradevniško poduzeće »Izgradnja«. Na zgradama vlasništva Dirluke lako je uočiti nesolidnost izgradnje, a kada se bolje »zaviri« (to može biti i laik) u unutrašnjost tih zgrada, lako će naći na niz loše i nekvalitetno izvršenih radova, naročito obrtničkih. Tako, na primjer, neke zgrade nemaju duplih prozora, prozorskih kapaka, kompletnih sanitarnih uređaja sigurnih brava, uređenih kuhinja, dobro izvedene električne instalacije i t. d. Puštanje vodovoda, t. j. dobijanje vode, samo je stvorilo još više glavobolje ukućanima, jer ni vodoinstalacije nisu kako treba. Sve u svemu nikakvo zadovoljstvo onima koji stanuju u tim zgradama. Da je to tako, tj. da se nije vodilo niti vodi računa o izvođenju gradevinskih radova, služi nam najbolje činjenica da do danas nije zaključen kolaudacioni elaborat, niti da su zgrade uredno predane od strane izvođača investitoru. Oni se koliko nam je poznato, međusobno parniče i slično, a da od toga nitko koristi nema.

Iz Gradske biblioteke

Gradska biblioteka preporučuje ova djela:

J. Knittel: Via Mala. U romanu je prikazana tragedija jedne obitelji. U okviru zanimljive fabule pisac je plastično ocrtao likove i dao vanredno lijepe opise švajcarskih pejzaža.

J. Galsworthy: Jača od smrti. Popularni engleski pisac u ovom djelu tretira problem o ljubavi i braku. Roman pokazuje »sve značajke stila ovog poznatog pisca.

F. Werfel: Verdi. U ovom romanu autor iznosi stvaranje Verdi-a u posljednjim godinama života, kada je taj glasoviti skladatelj stvorio najznačajnija djela na području operne muzike. Djelo će dobro doći naročito onima, koji se bave muzikom.

V. Hugo: Čovjek, koji se smije. Ovaj najveći pisac iz doba romantizma u ovom je romanu snažno izrazio protest protiv društvene nepravde, iznoseći stradanje jednog iznakaženog čovjeka.

V. Moberg: Jaši noćas. Historijski roman, u kojemu je opisan otpor švedskih seljaka, koji su branili svoja ljudska prava od nasilja i okrutnosti plemića.

J. Koslav: Tragom nasilnika. Na osnovu objavljenih dokumenata, u ovoj reportaži pisac iznosi agresivne pripreme Njemačke, Italije i Japana, kao i njihovu kapitulaciju.

Gradska biblioteka je otvorena svakog dana od 8 do 13.30 i od 17.30 do 19 sati, osim subote poslije podne.

jer zgrade navodno još nisu preuzete i slično, znači svaki ima svoje opravdanje. Uzgredno spominjemo da nam nije poznato da li je išta ili će biti šta učinjeno da zgrade dobiju prozorske kapke, kako bi se stanari zaštili od hladnoće i kiša, i sa prozora najzad skinuli raznoobojene papire kojima sprečavaju suvišno prodiranje sunca.

Dalje, ništa nije bolje ni sa čistoćom u tim zgradama na kojima se može vidjeti i ružnjak zidovi i išarani hodnici, nečiste stepenice i t. d., što sve daje lošu sliku, pa se opravdano postavlja pitanje: pod čiju nadležnost stoje te zgrade? Ubiranje stanarine, međutim, vrši se uredno i redovito.

Opravdano je zatražiti da Narodni odbor preko svojih organa, jer je organ upravljanja digao ruke od zgrada, inzistira da se otklone gore navedene manjkavosti, kojih ima mnogo više. Vrijeme je najzad da se izvođač i investitor nagode, odnosno da obje strane izvrše obaveze, jer od toga tko je u pravu, a tko nije zajednica nema koristi, već se traži da se riješi pitanje brige ili nadzora nad tim zgradama, za čiju izgradnju nisu utrošene male svote.

Čini nam se da bi o tome trebalo povesti računa.

M. Z.

Šestodnevne vježbe PAZ-a u gradu

Tokom ovog mjeseca održat će se s obveznicima službe protivavionske zaštite grada Šibenika. Takav sistem stručne obuke primjenjuje se ove godine po prvi put u našem gradu. On će za obveznike PAZ-a biti mnogo povoljniji i praktičniji, nego što je to bio do sada. Takav metod rada s obveznicima PAZ-a primjenjen je tokom ove godine u nekoliko gradova naše republike. Iskustvo tih gradova pokazuje da će takav sistem praktične obuke biti mnogo bolji i lakši, nego što je to bio do sada.

Naše dosadašnje iskustvo ovdje u gradu pokazalo je, da je dosadašnji sistem rada i praktične obuke jedinica službe PAZ-a bio vrlo nepraktičan.

Kretanje brodova u luci

Za posljednjih nekoliko dana boravili su u našoj luci domaći preokooceanski brodovi »Vojvodina«, »Velebit«, »Kupa« i »Mura«, a od stranih »Alpera« brod engleske zastave. Brodovi »Vojvodina«, »Kupa« i »Mura« krcali su izvjesnu količinu drvene građe sa kojim teretom su isplivali u Englesku, odnosno Tursku. »Velebit« je također isplivao s teretom od 500 tona olova, a »Alpera« sa 900 kubičnih metara bukove građe.

U luci se nalaze domaći preokooceanski brodovi »Crna Gora«, koji vrši ukrcaj oko 2000 tona olova, bizmuta i feromangana za SAD i brod »Zadar«, koji krca veću količinu dijelova za sanduke za Izrael.

Praktična nastava održavat će se svakog dana po 6 sati. Obveznici PAZ-a dužni su se odazvati pozivu te redovito i na vrijeme propisno uniformirani dolaziti na određeno mjesto za izvođenje vježbi. Oni su u tom slučaju izjednačeni sa vojnim obveznicima koji se pozivlju na vojnu vježbu. Obveznici PAZ-a, koji se nalaze na odgovornim poslovima ili dužnostima odnosno njihovi poslodavci ili nadležni rukovodioci, trebali bi se pobrinuti da im na vrijeme osiguraju zamjenu. Intervencije od strane poslodavaca su suvišne, a prigovori sanim obveznicima bili bi nepravilni i neumjesni. Obveznici za vrijeme odsustva sa posla primat će naknadu prema Uredbi o naknadama radnicima i službenicima privrednih organizacija za vrijeme odsustva sa rada — Službeni list FNRJ br. 25/52., a svaki neodaziv povlači za sobom kaznene sankcije prema kaznenim odredbama Uredbe o organizaciji službe protivavionske zaštite — Službeni list FNRJ br. 110/48.

Odbor PAZ-a Gradske općine Šibenik

NEKA BUDE DUZNOST SVA-KOG GRAĐANINA DA U TJED-NU POSUMLJAVANJA PRIDONESE SVOJ UDIO U OVOJ PLEMENITOJ AKCIJI!

Autotransportno poduzeće Šibenik

AUTOTRANSPORTNO PODUZEĆE - ŠIBENIK
TELEFON: UPRAVA 2-70
GARAZA 4-28

ZIMSKI VOŽNI RED

važi od 15. X. 1954. godine

Suzbijanje tuberkuloze kod goveda na kotaru

Ovog mjeseca započinju veterinarski organi, na osnovu Naredbe NO-a kotara Šibenik, dijagnostičko ispitivanje svih goveda na tuberkulozu (tuberkulizacija) na području kotara i grada Šibenik. Zato ćemo ukratko upoznati naše stočare o značenju i potrebi ove vrlo važne akcije.

Tuberkuloza, u koliko se ukorijeni među naša goveda, predstavlja najveću opasnost za daljnji razvoj našeg govedarstva. Činjenica da danas nemamo podataka o stanju tuberkuloze goveda na našem kotaru, primorava nas da izvršimo potpuno ispitivanje svih goveda na tuberkulozu, kako bi u buduće mogli što efikasnije poduzimati protiv ove podmukle i opasne zarazne bolesti propisane mjere suzbijanja.

Tuberkuloza je kronična zarazna bolest kod čovjeka i domaćih životinja. Pojavljuje se kod svih domaćih životinja, divljači i ptica. Najčešće obole goveda (naročito plemenitih pasmina), a od ostalih, svinja i kokoš.

Uzročnik tuberkuloze je vrlo mali mikrob (dug svega 2-4 mikrona). Prema toploti je prilično otporan. Temperatura od 65° C uništava ga u mlijeku (u zatvorenom sudu) za 25 minuta, a od 95° C momentano. U dubretu se može održati 6 mjeseci, a u kiselim mlijeku i drugim mliječnim proizvodima 2-6 nedjelja. Naročito je otporan prema soljenju i salamurenju. Od dezinfekcionih sredstava djeluju na uzročnike tuberkuloze naročito ja-

ka sredstva koja odvajaju klor (klorno vapno, kaporit) i kreo-lin.

Razlikujemo četiri tipa uzročnika tuberkuloze: čovječji, govedi, ptičji i tip koji se javlja kod hladnokrvnih životinja. Najviše nas interesira govedi tip koji, pored toga što uglavnom prouzrokuje oboljenje kod goveda, izaziva oboljenje i kod drugih domaćih životinja, kao i čovjeka.

Tuberkuloza se širi među životinjama i obliku t. zv. »kapljice infekcije«, t. j. takove, kod koje životinje, bolesne od TBC pluća, kašlju i izbacuju sluz, a u njoj veliku količinu tuberkuloznih klica. Vrlo malene čestice takove sluzi ostajući u zraku mogu dospjeti u pluća zdravih životinja, koje stoje nasuprot ili pokraj bolesnih. Stoga što su životinje tjesnije mješane, što su im glave bliže, što se na higijenu prostorija manje pazi, to se tuberkuloza među životinjama brže širi. Osim toga zaraza tuberkulozom često nastaje putem t. zv. »prašinske infekcije«: bolesna životinja kašlje, izbacuje na pod sluz koja se isušuje, te se klice zajedno sa prašinom dižu u zrak, zdrave životinje to udišu i zarazuju se. Treći način infekcije dešava se preko mlijeka i mliječnih proizvoda od krava koje imaju tuberkulozno vime. Taj način infekcije naročito je opasan po ljude, a osobito za djecu u koliko mlijeko nije dobro prokuhano. Zato je svako mlijeko, bez obzira od

kakvih krava potječe, jer se ono može i naknadno (transport, muža, nehigijenski sudovi i t. d.) inficirati, potrebno dobro prokuhati, da kuha najmanje 15 minuta i da se stalno miješa. Moramo na kraju napomenuti da se tuberkuloza širi i putem hrane i prirodnog opasivanja.

Tuberkuloza kod goveda pojavljuje se kao tuberkuloza pluća i tuberkuloza vimena. Nekada zahvata i druge organe.

Međutim, najveći problem u suzbijanju i iskorjenjavanju tuberkuloze predstavlja njena prikrivenost, tako da je klinički skoro nemoguće postaviti točnu dijagnozu. Zato se danas služimo dijagnostičkim ispitivanjem (tuberkulinizacijom) pomoću tuberkulina, a to je virtrat ubijenih klica tuberkuloze. Isti se ubrizga u kožu i poslije 48-72 sata na mjestu ubrizgavanja tuberkulozna grla reagiraju većom oteklinom, dok zdrava uopće ne reagiraju.

Sto se tiče liječenja tuberkuloze kod domaćih životinja ono je nemoguće, jer nema nekog specifičnog lijeka. Zato se zbog opasnosti koju predstavljaju tuberkulozna goveda, kako za ljude tako i za drugu stoku, ona privode klanju.

Naši stočari treba da budu svjesni činjenica, gore iznesenih, i da pomognu veterinarima u njihovom radu oko tuberkulinizacije, jer će time pomoći i sebi i čitavoj zajednici.

vet. S. Mandić

Zadar-Šibenik-Split		
(BRZA PRUGA)		
SAOBRAČA SVAKOG DANA		
Odlazak	km STANICE	Povratak
5.00	ZADAR	18.30
	FILIP JAKOV	
	BIOGRAD N/M	
	PIROVAC	
	VODICE	
7.00	ŠIBENIK	16.30
7.30	ŠIBENIK	16.15
	BORAJA	
	PRAPATNICA	
	TROGIR	
	KAŠTELA	
9.30	SPLIT	14.00

Šibenik-Zadar		
SAOBRAČA SVAKOG DANA OSIM NEDJELJE I DRŽAVNOG PRAZNIKA		
Odlazak	km STANICE	Povratak
7.00	— ŠIBENIK	15.30
	10 VODICE	
	10 TIJESNO	
	23 PIROVAC	
	28 PROSIKA	
	36 DRAGA	
	41 PAKOŠTANI	
8.45	48 BIOGRAD N/M	13.45
	52 FILIP JAKOV	
	54 TURANJ	
	59 KRNCINE	
	67 SUKOŠAN	
	71 BIBINJE	
10.00	76 ZADAR	12.30

SVOJIM TERETNIM VOZIM PARKOM PODUZEĆE VRŠI USLUGE NA CIJELOJ TERITORIJI FNRJ. PREMA POTREBI STRANAKA

Šibenik-Drniš				
SAOBRAČA SVAKOG DANA				
Odlazak		km STANICE	Povratak	
I.	II.		I.	II.
6.00	14.00	— ŠIBENIK	9.00	18.30
		11 TROMILJE		
		16 KONJEVATE		
		20 POKROVNIK		
		32 DRNIŠ		
		ZELJ. STANI-		
7.30	15.45	34 CA (Drniš)	7.30	17.00

Šibenik-Kistanje				
SAOBRAČA SVAKOG DANA OSIM NEDJELJE I DRŽAVNOG PRAZNIKA				
Odlazak		km STANICE	Povratak	
14.00		— ŠIBENIK		8.30
		10 VODICE		
		24 ČISTA MALA		
		31 MOSTINE		
		36 DEVERŠKE		
16.30		46 KISTANJE		6.00

Šibenik-Sapin Dolac				
SAOBRAČA SVAKOG DANA OSIM NEDJELJE I DRŽAVNOG PRAZNIKA				
Odlazak		km STANICE	Povratak	
14.00		— ŠIBENIK		9.30
		10 JADRTOVAC		
		17 GREBAŠTICA		
		23 DRAGA		
		27 VODOLEZI		
		31 BRATSKI DOLAC		
16.30		36 SAPIN DOLAC		7.00

Svečano je proslavljena 30-godišnjica VK „Krka“

U okviru proslave 10-godišnjice oslobođenja grada i kotara, u nedjelju je na svečan način proslavljena 30-godišnjica osnutka VK »Krka«.

Ujutro su položeni vijenci na grobove poginulih i umrlih »Krkaša«, a zatim je izvršena svečana registracija novih članova. Nakon imponantnog defilea svih članova, u dvorani MSV održana je svečana sjednica, kojoj su osim veslača i prijatelja veslačkog sporta, prisustvovali i predstavnici vlasti, Saveza komunista i JRM, te predstavnici masovnih, društvenih i sportskih organizacija.

Nakon što je sa minutom šutnje odana pošta veslačima pogi-

nulim u NOB i drugim umrlim članovima kluba, predsjednik »Krke«, drug Iviša Baranović, je iznio historijat kluba, koji ima velikih zasluga za razvitak veslačkog sporta ne samo u gradu, nego i u zemlji.

Na kraju svečane sjednice podijeljene su pohvalnice veslačima i funkcionerima »Krke« za vanredne uspjehe na unapređenju kluba i veslačkog sporta u našem gradu. Prisutni su osobito toplo pozdravili stare »Krkaše«, koji su svojim prvim pobjedama u darili čvrste temelje razvitku veslačkog sporta u našoj sredini.

Zahvaljujući upravo požrtvornom radu pohvaljenih veslača i funkcionera, kao i pomoći od

strane svojih građana, »Krka« je u toku 30-godišnjeg djelovanja imala velikih uspjeha, koji su joj pribavili ugled i simpatije ne samo Sibenčana, nego i sportista širom naše domovine.

Također je toplo pozdravljeno čitanje pozdravnih telegrama koje su klubu uputili Veslački savez Hrvatske, Veslački podsavez Split, te klubovi »Gusar« i »Mornar« iz Splita i »Neptun« iz Dubrovnika. Predstavnik VK »Jadran« iz Zadra je lično čestitao značajnu godišnjicu i zaželio »Krkašima« nove još veće uspjehe.

Proslava je zaključena društvenom zabavom, koja je održana u hotelu »Krka«.

Referat druga Iviše Baranovića

U referatu, koji je podnio predsjednik kluba drug Iviša Baranović, govoreno je o historijatu »Krke«. Između ostalog je rečeno, da je još 1923. godine osnovan inicijativni odbor koji je imao zadatak da pripremi sve što je potrebno za osnivanje društva. Za prvog predsjednika izabran je dr. Julijo Gazari, za tajnika Filip Babić, a odbornici su bili Marko Bačić, dr. Mile Iljadica, Ante Frua, Stirkalj i drugi. U društvu je tada bilo okupljeno 20 veslača i oko 300 podupirućih članova. U Trstu su kupljene dvije četvorki i jedna dvojka. Netom su lade prispjele, započelo je pod vodstvom Filipa Babića vježbanje u sportskom veslanju.

Godine 1924. društvo je registrirano kod vlasti i kod Veslačkog saveza Jugoslavije. Iste godine održane su veslačke utakmice u Splitu. Iako »Krka« nije bila spremna za to takmičenje, prijavila je četvorku za novake kako bi nešto naučila od starijih klubova. No, veslači su ozbiljno shvatili regatu i u krasnoj borbi iznijeli prvu pobjedu za svoju »Krku«. Mirko Cvitković, Peko Iljadica, Ljubo Montana i N. Kačić i kormilar Ivo Belamarić sa vodom puta Filipom Babićem bili su u Sibeniku dočekani s velikim slavljem. Ta prva pobjeda imala je velikog odjeka u gradu. »Krka« je pojačana sa novim veslačima, a dr. Drago Montana darovao je klubu novu četvorku.

Godine 1925. pozvan je Petar Ivanov iz Zadra da trenira »Krkašine« veslače. Pod njegovim stručnim rukovodstvom klub počinje da se naglo razvija. Iste godine »Krka« je nastupila u dvojki sa veslačima Bujas Dunkom i Kužina Jerom i postiže sjajnu pobjedu, a isto tako i nastupi u četvorki okrunjeni su pobjedama.

Dr. Jure Dominis 1926. godine poklanja klubu osmerku. Tada klub slavi pobjede u osmerki, četvorki i dvojki. Od tog doba osmerka »Krke« osvaja stano prva mjesta na svim regatama u kojima je nastupila. U 1927. godini dobrotvori društva nabavili su glatki osmerac i dva četverca. Tada je počela afirmacija »Krke« na internacionalnim regatama. Iste godine »Krka« nastupa i u glatkim čamcima, gdje je uvijek važila kao favorit na svim takmičenjima. U to vrijeme borba se uglavnom vodila između Splita i Sibenika. Nezaboravne su one krasne borbe između »Gusara« i »Krke« iz kojih je izlazio pobjednikom sad jedan sad drugi klub. Naši veslači i dalje nižu pobjede, tako u 1931. osmerac i četverac »Krke« ostavljaju za sobom sve svoje protivnike, a u 1932. na prvenstvu u Beogradu naš osmerac je ponovo okraćen pobjedničkim vijencem.

U Vranjicu 1933. »Krka« doživljuje pravi trijumf, osvojivši sedam prvih mjesta, a po šest pobjeda »Krkaši« su postigli u 1936. i 1939. godine.

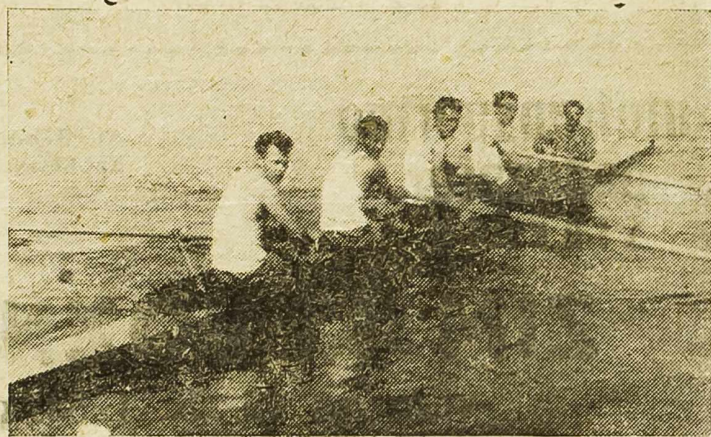
Beogradski i dalmatinski klubovi nisu bili zadovoljni s radom

Veslačkog saveza Jugoslavije kojemu je sjedište bilo u Splitu. I na glavnoj godišnjoj skupštini Saveza, koja je održana 12. kolovoza 1933., odlučeno je da se VS Jugoslavije preseli u Sibenik. »Krkašini« funkcioneri prihvatili su se ozbiljno posla da rukovode veslačkim sportom u zemlji. Taj posao oni su s uspjehom obavljali. Uprava VS Jugoslavije sa sjedištem u Sibeniku bila je sastavljena od ovih članova: predsjednik dr. Jure Dominis, tajnik dr. Filip Smolčić, blagajnik i ekonom Mario Lušić, voda ing. Jakov Despot, te odbornici dr. Krste Ježina, dr. Filip Dražančić, dr. Vjekoslav Rizmondo i drugi.

Prije II. svjetskog rata naši veslači su zastupali Jugoslaviju na evropskim šampionatima. Ta-

Godina 1946. je osobito značajna za »Krku« i naš grad. Te godine je prvi put u socijalističkog Jugoslaviji održana najveća veslačka manifestacija u zemlji — prvenstvo države. To prvenstvo organizirala je iskusna »Krka« uz pomoć svojih građana. Na tom prvenstvu »Krkaši« su odnijeli dvije pobjede. Nakon toga klub se naglo podiže i u Dubrovniku 1948. postaje prvak NR Hrvatske, a osam dana kasnije također u Dubrovniku postaje prvak FNRJ. To je bila najuspješnija godina nakon oslobođenja.

Tadašnjeg predsjednika kluba druga Berović Stipu zamijenio je u 1952. godini drug Iviša Baranović, koji je preuzeo smjelu obavezu da se u Sibeniku 1953.

ko su 1928. veslali u Comu, a 1930. i 1933. u Budimpešti, gdje su u polufinalu od šest nacija stigli prvi, a u finalnim trkama sa neznatnom razlikom treći. Oni nadalje sudjeluju na šampionatu u Švicarskoj, na Olimpijadi u Berlinu, na šampionatu u Holandiji. »Krkaši« su na tim nastupima uvijek manifestirali vrijednost našeg veslačkog sporta.

Početkom II. svjetskog rata većina veslača se razišla, a mnogi su pošli da veslo zamijene puškom u borbi protiv fašističkog zavojevača. Tada je veslačka djelatnost »Krke« prestala. Za vrijeme okupacije Talijani su pokušali da za svoje interese ožive ovaj sport u gradu, ali im se tu susprotstavila patriotska svijest naših ljudi i u tome su talijanski fašisti doživjeli potpun neuspjeh.

Za vrijeme rata društveni dom bio je vrlo oštećen, a lade polupane, i tako je od kluba ostala jedna ruševina.

Nakon oslobođenja za predsjednika je bio izabran Filip Babić, koji se odmah sa Bujas Linnardom, Klarić Vicom, Bujas Antom i Grubišić Spirom dao na oživljavanje ovog plemenitog sporta u našem gradu. Ta grupa je samoprijegornim radom i uz pomoć narodnih vlasti i građanstva uspjela da za kratko vrijeme obnovi klupske prostorije i popravi preostale čamce. Tako su u našoj oslobođenoj domovini stvoreni uvjeti za ponovni razvitak »Krke«. Već 1945. godine »Krkaši« su u Zagrebu izvojevali prvo mjesto u četvercu podmlatku.

IZ SPORTSKOG ŽIVOTA

„Tekstilac“ - „Šibenik“ 3:2 (2:0)

I suviše mlaka igra u Varaždinu

U nedjelju je »Šibenik« gostovao u Varaždinu, gdje je sa tamošnjim »Tekstilcem« odigrao prvenstvenu utakmicu u okviru hrvatsko-slovenačke lige. Poslije je bolje igre, osobito u I. poluvremenu, pobijedio je »Tekstila« s rezultatom 3:2 (2:0). Zgoditke za »Tekstilac« postigli su Lampelj, Plesničar i Branilović, dok je za »Šibenik« oba zgoditka polučio Đurić. Pred oko 1000 gledalaca sudio je dobro Milkulan iz Zagreba.

Dok su u prvom dijelu igre domaći bili premoćniji, dotle je nastavak pripadao boljoj ekipi »Šibenika«. No to nije bilo dovoljno da se zabilježi i pobjeda. Glavnu krivicu za poraz snosi nesumnjivo uža obrana, a osobito Bačić, ali ne zato i Batinića, kojemu se odmah u početku povratila stara povriježda na nozi. To je i razlog da je čitav užu obrambeni red prilično hramao, što su domaći uspjeli iskoristiti, postigavši do odmora dva zgoditka.

U početku II. poluvremena »Šibenik« je uspio preko Đurića smanjiti rezultat na 2:1, jednim ostrim udarcem sa oko 20 metara. U momentu kada je momčad »Šibenika« vršila snažan pritisak na protivnička vrata, jedan neopasni »izlet« domaćih završio je zgoditkom i povećanjem na 3:1. »Šibenik« je u 74. minuti ponovo preko Đurića smanjio omjer na 3:2. Posljednjih 10 minuta, uza

sve napade jedanestorice »Šibenika« nije se moglo ništa učiniti, jer su domaći igrali taktički veoma dobro i do kraja uspjeli sačuvati vodstvo.

Igra, koju je predveo »Šibenik« nije ni sjena onoj koja je prikazana protiv »Hajduka«. Momčadi »Šibenika«, kada igra u goste, nedostaje i ono malo borbenosti, koja je potrebna, kada je posrijedi jedan važan susret. Malo tko ide na prvu loptu i dobija se utisak da pojedinci izbjegavaju oštrije duele. Tedling, koji je bio najbolji naš igrač, može poslužiti primjerom ostalima kako treba shvatiti utakmicu i čitavih 90 minutaigrati punom snagom, jer da su i ostali tako igrali, sigurno je da se momčad ne bi povratila u Šibenik bez i jednog boda. Osim njega vrijedno je istaći i Đurića

koji je postigao dva efektna zgoditka.

U ostalim susretima V. kola postignuti su slijedeći rezultati: Trešnjevka — Rijeka 0:0, Segesta — Kladivar 3:0, Ljubljana — Zeljezničar 5:1, Uljanik — Borovo 1:3, dok je susret između Splita i Branika odgođen na kasniji termin.

Tablica

RIJEKA	5	3	2	0	6:2	8
BOROVO	5	4	0	1	9:6	8
TREŠNJEVKA	5	3	1	1	13:4	7
TEKSTILAC	5	3	1	1	6:7	7
BRANIK	4	3	0	1	11:6	6
SEGESTA	5	3	0	2	11:6	6
SPLIT	4	2	0	2	5:5	4
LJUBLJANA	5	2	0	3	10:7	4
ZELJEZNICAR	5	1	0	4	9:13	2
SIBENIK	5	1	0	4	4:7	2
ULJANIK	5	1	0	4	4:8	2
KLADIVAR	5	1	0	4	4:16	2

Šta je sa srednjoškolskim igrama?

Prošle godine su neke škole u NR Hrvatskoj održale srednjoškolske sportske igre. I u Sibeniku se radilo na tome, ali na koncu nije ništa učinjeno. Jedan od glavnih uzroka bio je pomanjkanje rekvizita i terena.

Učenici gimnazije i učiteljske škole žive i rade u jednoj te istoj zgradi, pa je pravo čudo da među njima ne dolazi do jednog tjesnijeg odnosa na sportskom polju. Pa na koncu u samoj gimnaziji bi moglo doći i do medu-razrednog takmičenja kao što je to bio slučaj sa plivanjem ove i prošle godine.

U našem gradu postoje tri osmogodišnje škole, a odbor za fizičku kulturu Savjeta za prosvjetu, nauku i kulturu NRH i Centralni komitet NOH-a su također predvidjeli, da se održe prvenstva među osmogodišnjim školama. Dakle, škola i takmičara dosta, najvažniji rekviziti se mogu nabaviti, jedino preostaje, da se sve to organizira na čvrstoj osnovi i počne raditi.

Od srednjoškolskih igara se ne traže neki naročiti rezultati i kvalitet. Srednjoškolske sportske igre imaju drugi cilj za razvijaju interes za fizički odgoj kod školske omladine, da učvrste njihovo zdravlje i otklone štetne posljedice za tjelesni razvoj, koje se javljaju uslijed dugog i zamornog rada. Ove igre pružit će školskoj omladini zdravu razonodu i odvojiti je od loših utjecaja, pod koje često dolazi u vanškolsko vrijeme.

Glavni smisao ovih igara je: jačanje zdravlja, sticanje i razvijanje psihofizičkih osobina: brzina, snaga, izdržljivost, okretnost, obrazovanje i usavršavanje za rad i razvijanje čvrste volje.

Program srednjoškolskih sportskih igara predviđa pet disciplina i to: atletiku, gimnastički višeboj, cross-contry (u Dalmaciji: plivanje), rukomet i jednu od slijedećih disciplina: gaganje, košarku, nogomet ili odbojku.

M. Z.

RADNIČKI-SLOGA 2:0

Na igralištu u Mandalini, po kišovitoj vremenu, odigrana je utakmica za grupno prvenstvo SNP-a između »Radničkog« i »Sloge« II. iz Zadra. Zgoditke su postigli Čala i Jurić. Pred malim brojem gledalaca susret je dobro vodio Bolanča iz Sibenika. Nakon bolje i premoćnije igre u oba poluvremena pobjeda je pripala domaćima u omjeru 2:0 (2:1). Prema predvedenoj igri pobjeda je premalo izražena u zgodicama. Kod gostiju su se istakli vratar, srednji branič i voda navale, dok su kod domaćih zadovoljili vratar Troskot, Tikulin i Bujas. U nedjelju »Radnički« igra u Benkovcu protiv tamošnjeg »Velebita«. Poslije II. kola na tablici vodi »Rudar« iz Siverića.

organizira prvenstvo države i proslava 30-godišnjice osnutka Veslačkog saveza Jugoslavije. Neumornim radom rukovodstva kluba i uz osjetnu pomoć narodne vlasti i građanstva to prvenstvo kao i proslava uspjelo je iznad svakog očekivanja. Klub je zahvatio novi polet. U prošloj i ovoj godini nabavljeni su novi čamci, a naši veslači ponovo učestvuju na internacionalnim regatama u Beču, Klagenfurtu i na šampionatima u Kopenhagenu i Amsterdamu.

Kako je život kluba vezan za domom, to je neophodno da se pride njegovom proširenju, jer danas u ovom stanju dom ne može da pruži članstvu i omladini ono što oni od njega očekuju. Poduzeta je akcija za konačno dovršenje doma. Izradeni su nacrti, a osigurano je i zemljište. Veslački klub »Krka« i prijatelji tog zdravog sporta nadaju se da će uz pomoć Sibenika i to pitanje u skoroj budućnosti biti s uspjehom riješeno.

U toku tridesetogodišnjeg rada »Krka« je uvijek imala podršku svojih građana. Oni su s interesom i simpatijama pratili razvitak i uspjehe ovog našeg renomiranog kluba. I upravo zbog plemenitog cilja da putem tog sporta razvija kod naše omladine sve pozitivne osobine, da ih odgaja u smione branitelje Titove Jugoslavije, naši građani će i u buduću »Krki« pružati punu podršku u tim njenim nastojanjima.

BEZVRIJEDNI OTPACI ZA VAS, VAŽNA SU SIROVINA ZA NAŠU INDUSTRIJU!

„OTPAD“ Poduzeće za promet otpadaka Šibenik

OTKUPLIJE PO NAJVIŠIM DNEVNIM CIJENAMA:

SVE VRSTE STAROG ŽELJEZA

OBOJENE METALE — BAKAR, MESINGBRONZU

MAŠINSKI, TRGOVAČKI I FURUNSKI LIJEV (GIZU)

PAPIR

STARE KRPE — TEKSTILNE OTPATKE

KOSTI I t. d.

SVE RASPOLOŽIVE KOLIČINE RAZNIH OTPADAKA NU DITE NAŠEM PODUZECU!

Za sve informacije izvolite se obratiti na telefon 3-79.

»SIBENSKI LIST«
organ Socijalističkog saveza
radnog naroda za grad i kotar
Šibenik
Uredništvo, štamparsko poduzeće
»Štampa«
Glavni
i odgovorni urednik
NIKOLA BEGO
Tekući račun: Narodna banka
Šibenik broj 531—T—202
Rukopisi se ne vraćaju.
Pretplata za tri mjeseca Din
120.—, pola godine Din 240.—,
za 1 godinu Din 480.—